DOCUMENT RESUME

ED 455 706 FL 026 859

AUTHOR	Boruszczak, Bohdan, Comp.; And Others
TITLE	Khorobrist': uchnivs'kyi zoshyt (Courage: Student Activity Book) [and] Khorobrist': vidpovidi do uchnivs'koho zoshyta (Courage: Answer Key to Student Activity Book). Collage 2: A Ukrainian Language Development Series.
INSTITUTION	Alberta Learning, Edmonton. Learning and Teaching Resources Branch.
SPONS AGENCY	Alberta Learning, Edmonton. Language Services Branch.
ISBN	ISBN-0-7785-1288-6; ISBN-0-7785-1290-8
PUB DATE	2001-00-00
NOTE	88p.; For related Ukrainian student activity and answer key documents, see FL 026 858-60 and 867-70. Funded by Ukrainian Language Education Centre, Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta, and Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton.
AVAILABLE FROM	Alberta Learning, Learning and Teaching Resources Branch, 11160 Jasper Avenue, Edmonton, AB, Canada T5K 0L2.
PUB TYPE	Guides - Classroom - Learner (051) -- Guides - Classroom - Teacher (052)
LANGUAGE	Ukrainian
EDRS PRICE	MF01/PC04 Plus Postage.
DESCRIPTORS	Class Activities; Cultural Background; *Cultural Education; Ethnic Groups; Foreign Countries; Heritage Education; Instructional Materials; Literature; Pattern Drills (Language); *Reading Materials; Second Language Instruction; Second Language Learning; *Ukrainian; Uncommonly Taught Languages; Vocabulary Development; Writing Skills
IDENTIFIERS	Canada; *Ukrainians

ABSTRACT

One of four intermediate- to advanced-level activity books in a series, this student workbook offers a selection of exercises, vocabulary builders, dialogs, and writing exercises for language skill development. It is intended for use in the instruction of native speakers, heritage language learners, or second language learners of Ukrainian. Also included is a teacher's answer key to accompany the student activity book. (CNP)

ED 455 706

Khorobrist': uchnivs'kyi zoshyt (Courage: Student Activity Book)

[and]

Khorobrist': vidpovidi do uchnivs'koho zoshyta (Courage: Answer Key to Student Activity Book)

Collage 2: A Ukrainian Language Development Series

Bohdan Boruszczak, Compiler

And Others

PERMISSION TO REPRODUCE AND DISSEMINATE THIS MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY

C. Andrews

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

1

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
Office of Educational Research and Improvement
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

☐ This document has been reproduced as received from the person or organization originating it.

☐ Minor changes have been made to improve reproduction quality.

• Points of view or opinions stated in this document do not necessarily represent official OERI position or policy.

FL 026 859

BEST COPY AVAILABLE

FL

Хоробрість

УЧНІВСЬКИЙ ЗОШИТ

Courage

Student Activity Book

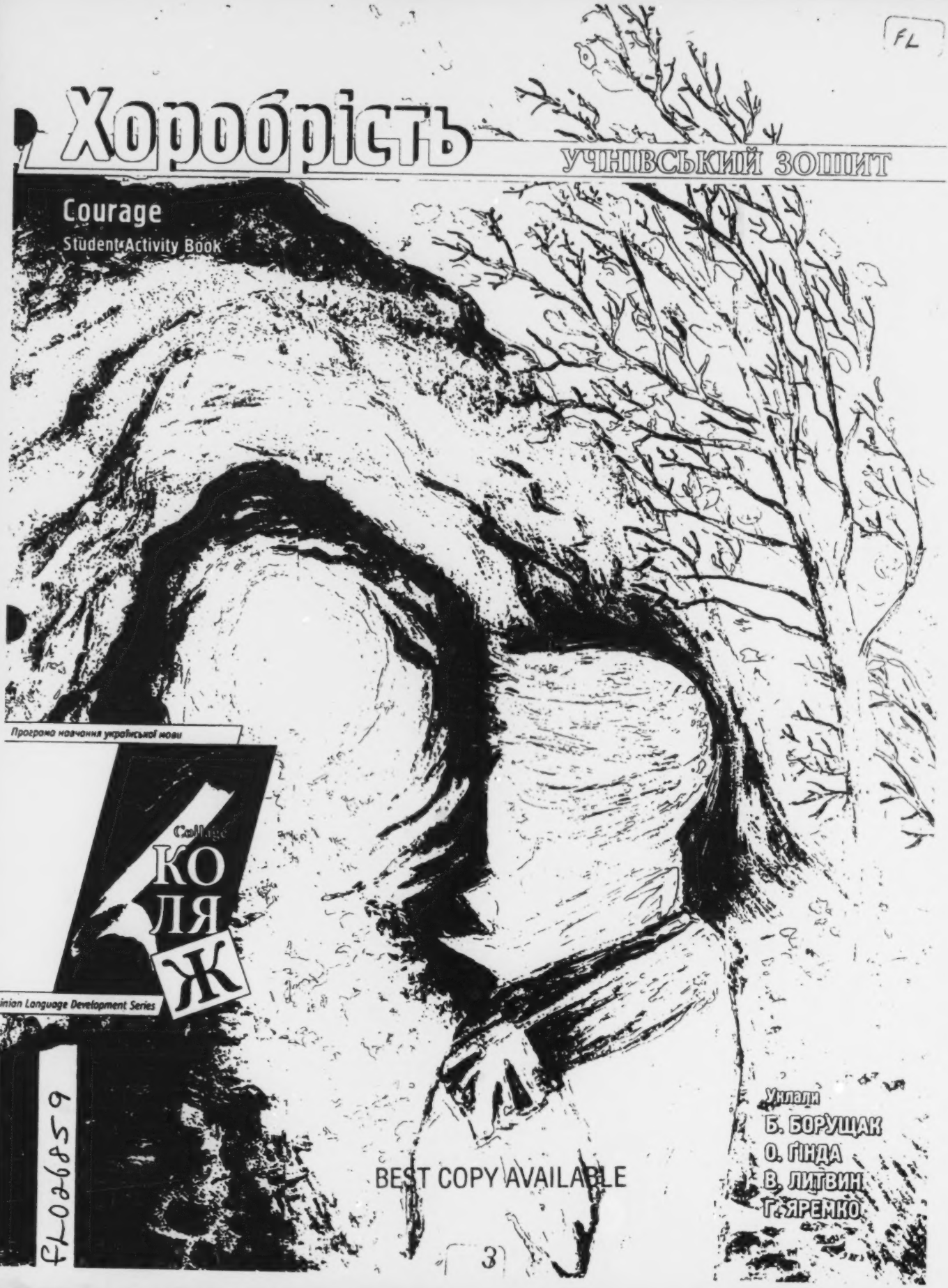

Програма навчання української мови

Collage КОЛЯЖ

inian Language Development Series

Укладачі
Б. БОРУЩАК
О. ГІНДА
В. ЛИТВИН
Г. ЯРЕМКО

BEST COPY AVAILABLE

FL026859

Хоробрість

УЧНІВСЬКИЙ ЗОШИТ

Courage

Student Activity Book

Укпали
Богдан Борущак
Одарка Гінда
Віра Литвин
Галина Яремко

Програма навчання
української мови

КОЛЯЖ

A Ukrainian Language
Development Series

Освіта Альберти
Відділ учнівських і вчительських матеріялів
Едмонтон, Канада

©2001 the Crown in Right of Alberta, as represented
by the Minister of Learning, Alberta Learning,
11160 Jasper Avenue, Edmonton, Alberta, Canada T5K 0L2

Every reasonable effort has been made to trace ownership of copyright materials. Information enabling the publisher to rectify any reference or credit in future printings will be welcomed.

All rights reserved.

Видавництво намагалося відшукати власників авторських прав кожного твору в цьому учнівському зошиті й буде вдячне за інформацію, зауваження та поправки, які просить надсилати на подану нижче адресу.

The primary intended audience for this publication is:

Administrators	
Counsellors	
General Audience	
Parent School Councils	
Parents	
Students	√
Teachers	

Головними користувачами цього видання будуть:

Адміністратори	
Радники	
Загальна публіка	
Шкільні батьківські ради	
Батьки	
Учні	√
Учителі	

Pilot edition published 1990.
Printed in Canada.

Alberta Learning
Learning and Teaching Resources Branch
11160 Jasper Avenue
Edmonton, AB Canada T5K 0L2
Phone: (780) 427-2984; Fax: (780) 422-0576
Internet: http://ednet.edc.gov.ab.ca

Alberta Learning Cataloguing in Publication Data

Alberta. Alberta Learning. Learning and Teaching Resources Branch.
Khorobrist' : uchnivs'kyi zoshyt = Courage : student activity book / compiled by Bohdan Boruszczak ... [et al.].

ISBN 0-7785-1288-6

1. Ukrainian language – Study and teaching – Alberta. 2. Language and languages – Study and teaching – Alberta – Bilingual method. I. Boruszczak, Bohdan. II. Title. III. Title: Courage: student activity book. IV. Series: Collage: a Ukrainian language development series.

PG3811.A333 2001 491.79

Видання випущено на замовлення

Відділу мовних програм *при* **Міністерстві освіти Альберти**.

Публікація матеріалів для 8-ї кляси,
як частини Програми навчання української мови «Коляж»,
була здійснена за фінансовою допомогою

Методичного кабінету української мови
при **Канадському інституті українських студій,**
Альбертський університет,

і

Клюбу українських професіоналістів і підприємців Едмонтону.

The development of the Collage Ukrainian Language Development Series was sponsored by the

Language Services Branch *of* **Alberta Learning**.

The publication of the Collage 2 level of the
Collage Ukrainian Language Development Series
was made possible by the financial support of the

Ukrainian Language Education Centre,
Canadian Institute of Ukrainian Studies,
University of Alberta,

and the

Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton.

Зміст

Вправа 1.	**Мозкова атака**	1
Вправа 2.	**Хоробрість**	2
Вправа 3.	**Знайдислово**	22
Вправа 4.	**Нагорода найхоробрішій людині**	23
Вправа 5.	**Гра-мішанка**	28
Вправа 6.	**Лицар, козак, мушкетер, космонавт і ...**	29
Вправа 7.	**Плавчиха тренується**	34
Вправа 8.	**Боротьба з вовком**	35
Вправа 9.	**Прислів'я правду каже**	38
Вправа 10.	**Підбери синоніми**	39
Вправа 11.	**Створи словосполучення**	40
Вправа 12.	**Підпиши рисунки**	42
Вправа 13.	**Скажи одним словом**	43
Вправа 14.	**Кросворд**	44
Вправа 15.	**Знахідний відмінок**	45
Вправа 16.	**Підбери прийменники**	47
Вправа 17.	**Що це означає?**	48
Вправа 18.	**Дослідження**	49
Словник		53
Особистий список нових слів		59

Вправа 1. Мозкова атака

Подумай і запиши всі слова, які приходять тобі на думку, коли ти чуєш слово «хоробрість».

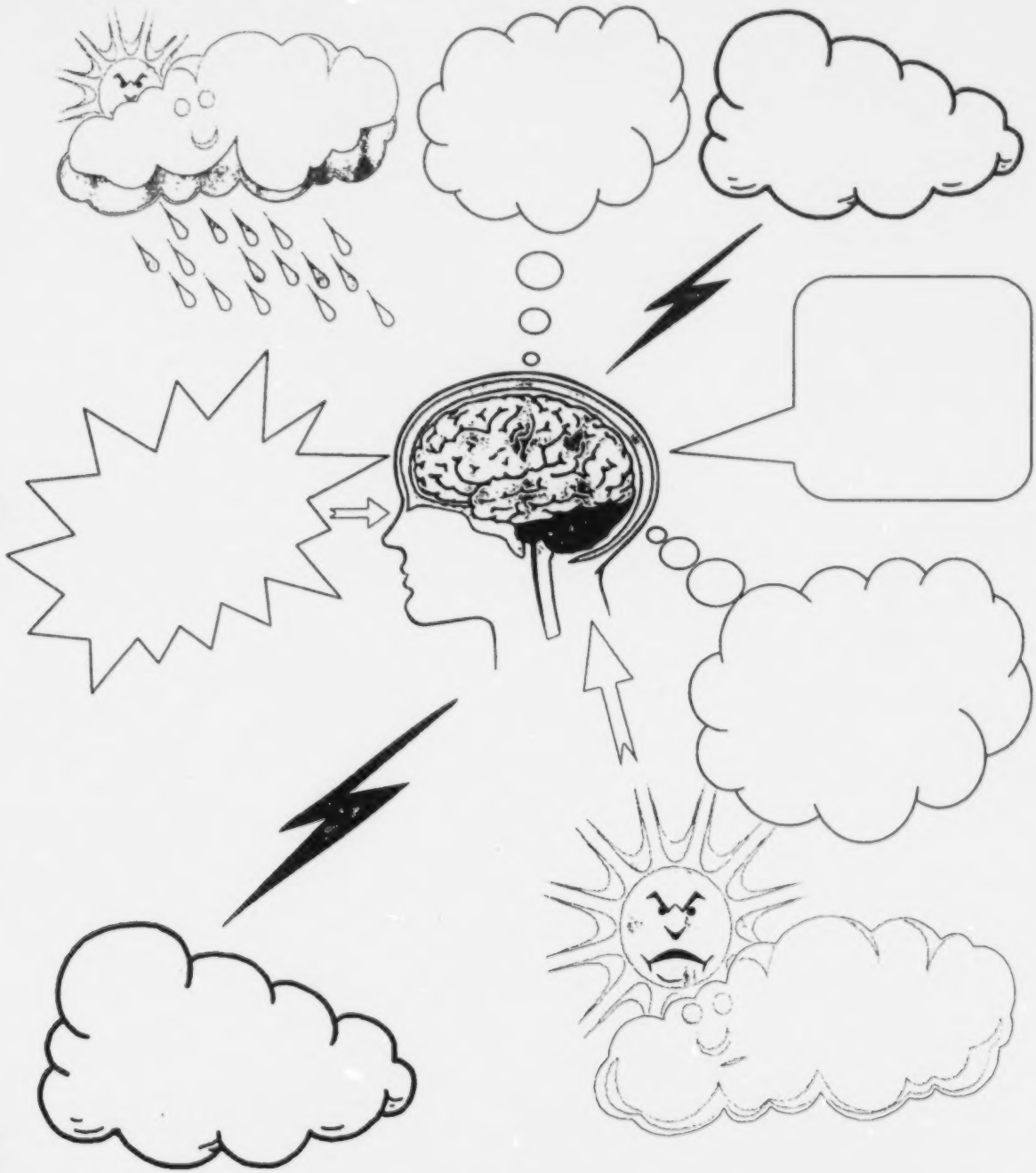

Вправа 2. Хоробрість

А. У групах складіть діялог на тему «Хоробрість», уживаючи рисунки та слова на сторінках 2-21. Запишіть свій діялог на окремому аркуші паперу. Зробіть драматизацію діялогу в клясі.

Рисувала Катрин Арканд.

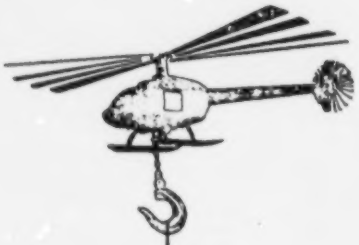

глибоко	крутий, -а, -е, -і	рятувати
голосно	переляканий, -а, -е, -і	стрімкий, -а, -е, -і
допомагати	підбадьорювати	тяжке становище
кликати на допомогу	поранений, -а, -е, -і	ущелина

BEST COPY AVAILABLE

Б. Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
глибоко	*далеко від поверхні*	*Тато посадив дерево* ***глибоко*** *в землю.*
голосно		
допомагати		
кликати на допомогу		
крутий		
переляканий		
підбадьорювати		
поранений		
рятувати		
стрімкий		
тяжке становище		
ущелина		

Рисувала Катрин Арканд.

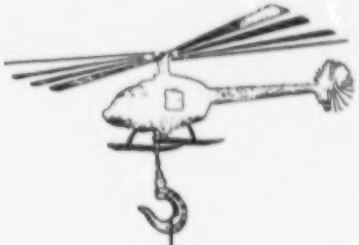

вертоліт	рятувальна служба
мигавка	рятувальне спорядження
рятівники	швидко

Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
вертоліт		
мигавка		
рятівники		
рятувальна служба		
рятувальне спорядження		
швидко		

Рисувала Катрин Арканд

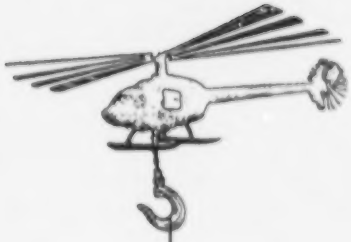

антена	мікрофон
зв'язок по радіо	навушники
знайти	радіопередавач
координувати свої дії	урятувати

BEST COPY AVAILABLE

BEST COPY AVAILABLE

Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
антена		
зв'язок по радіо		
знайти		
координувати свої дії		
мікрофон		
навушники		
радіопередавач		
урятувати		

BEST COPY AVAILABLE

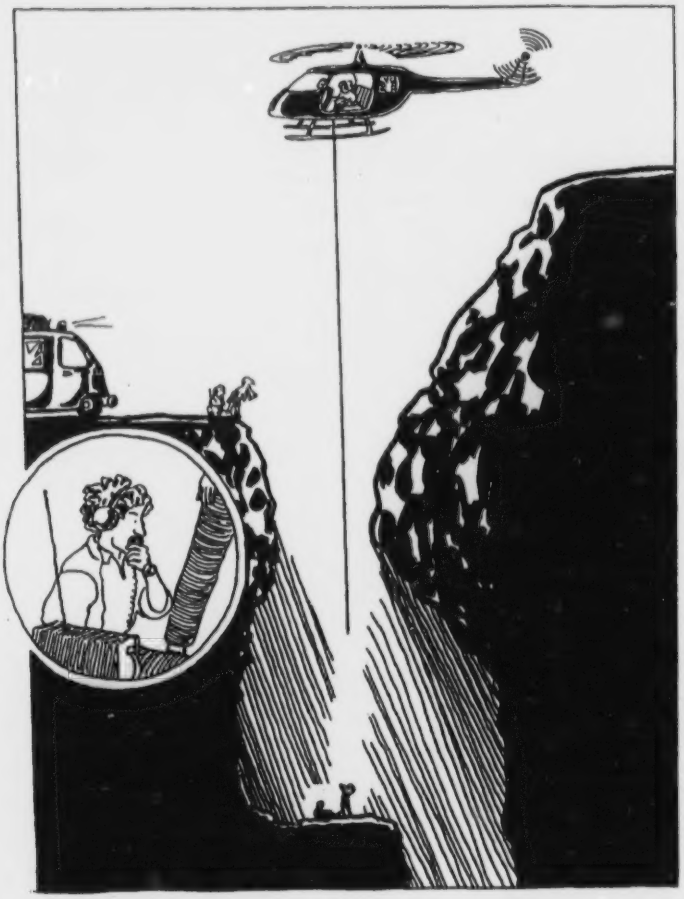

Рисувала Катрин Аржанд.

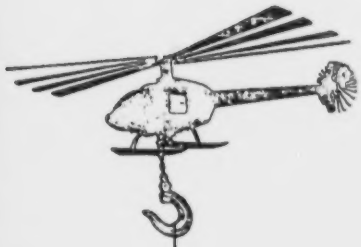

давати вказівки
закороткий, -а, -е, -і
линва
мегафон
надія
спустити

Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
давати вказівки		
закороткий		
линва		
мегафон		
надія		
спустити		

BEST COPY AVAILABLE

Рисувала Катрин Арканд.

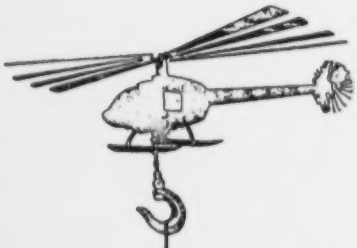

досягати дотягнутися

занизький, -а, -е, -і

зависоко неможливо

Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
досягати		
дотягнутися		
зависоко		
занизький		
неможливо		

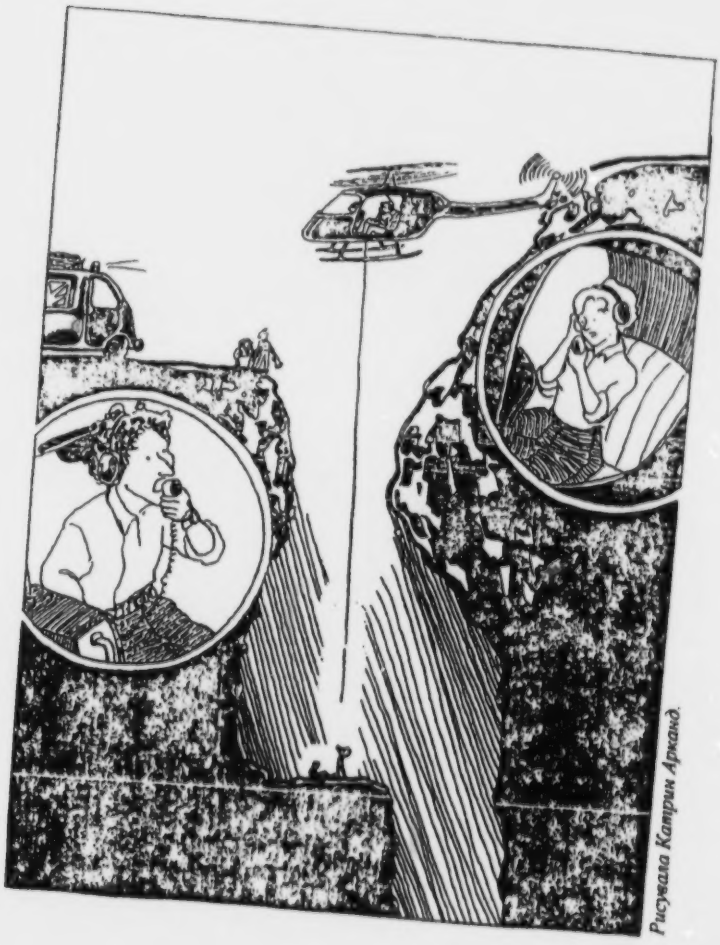

Рисувала Каприн Аркано.

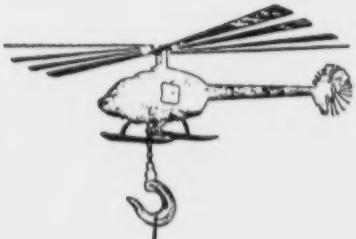

втратити керування
заблизько
зачепитися

знизитися
необережно
попереджувати

пропелер
ударитися
хвіст вертолета

Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
втратити керування		
заблизько		
зачепитися		
знизитися		
необережно		
попереджувати		
пропелер		
ударитися		
хвіст вертолета		

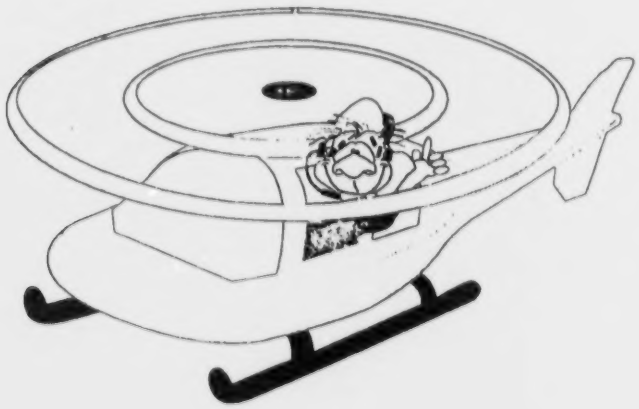

BEST COPY AVAILABLE

Рисувала Катрин Арканд.

вибух
пригнутися
розбитися
ударитися об скелю

Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
вибух		
пригнутися		
розбитися		
ударитися об скелю		

Рисувала Катрин Арканд.

жаль
жахливий, -а, -е, -і
катастрофа
перелякатися
полум'я
розгублений, -а, -е, -і
уламки

BEST COPY AVAILABLE

Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
жаль		
жахливий		
катастрофа		
перелякатися		
полум'я		
розгублений		
уламки		

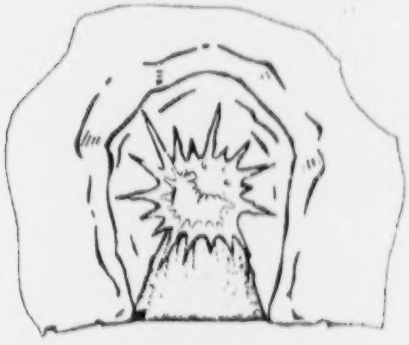

Рисувала Катрин Аркано.

вагатися	нова ідея
надія на порятунок	підбадьорювати
наслідок	поспішати

Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
вагатися		
надія на порятунок		
наслідок		
нова ідея		
підбадьорювати		
поспішати		

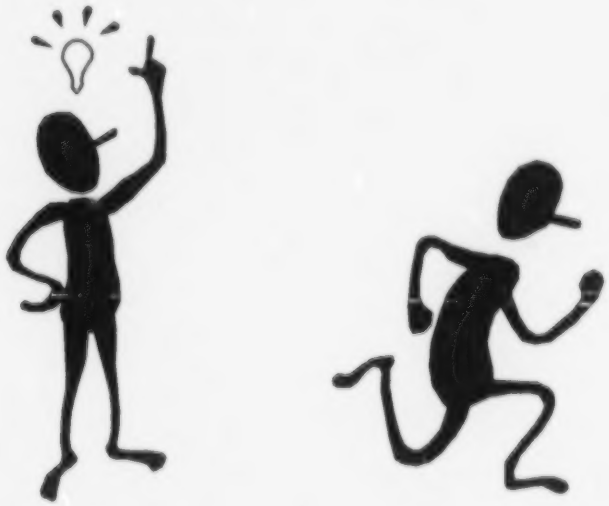

Рисувала Катрин Арманд

міцно триматися	підстраховувати
небезпечний, -а, -е, -і	рятувати
обв'язатися линвою	самостійно
обережно	спускатися
обов'язок	хоробрість

Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
міцно триматися		
небезпечний		
обв'язатися линвою		
обережно		
обов'язок		
підстраховувати		
рятувати		
самостійно		
спускатися		
хоробрість		

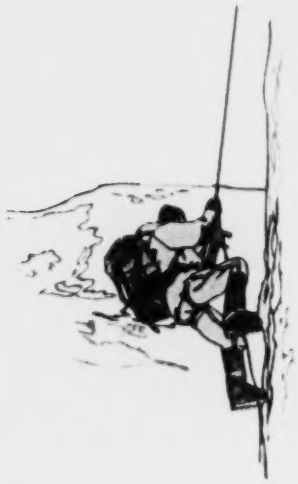

BEST COPY AVAILABLE

Вправа 3. Знайдислово

А. Знайди 24 слова, які ти вже вивчив/вивчила у цій темі. Слова написані по горизонталі, по вертикалі, по діягоналі й задом наперед. У праці тобі допоможе словник наприкінці цього зошита.

п	і	д	с	т	р	а	х	о	в	у	в	а	т	и	д	є	в	а	
а	б	ж	у	л	с	я	с	х	и	л	и	н	а	п	о	ю	б	ж	
м	о	и	у	о	а	ь	т	с	і	р	б	о	р	о	х	ь	ю	є	
ф	т	о	ж	п	ь	т	с	і	в	и	л	і	м	с	р	р	н	в	
п	р	ц	ь	ц	з	м	л	е	в	е	р	т	о	л	і	т	а	ж	
о	у	а	а	ю	г	і	м	а	б	н	є	е	б	і	б	а	б	о	
р	щ	ю	д	я	с	е	ю	б	в	е	и	с	а	н	н	л	и	й	
о	е	щ	ч	і	п	с	л	в	н	с	в	к	у	в	о	к	є	и	
г	л	у	к	о	о	р	д	и	н	а	ц	і	я	о	м	а	к	н	
и	и	л	г	н	р	п	щ	г	к	т	у	с	в	а	л	и	о	е	
к	н	є	б	ф	я	щ	е	ж	о	а	ж	т	л	т	н	п	с	н	
и	а	с	я	е	д	і	г	р	ц	х	п	у	щ	ш	р	щ	т	а	
н	к	ь	а	а	ж	х	д	н	е	з	а	т	у	з	с	я	р	р	
р	в	а	ф	с	е	с	л	м	ь	д	х	в	е	а	т	ь	і	о	
а	а	н	е	т	н	а	п	а	і	о	а	п	х	р	в	ж	м	п	
к	г	ж	х	ю	н	ю	р	л	в	н	п	в	щ	ю	ф	н	к	с	
а	и	ф	ю	р	я	є	с	у	з	б	у	ф	а	в	т	о	и	т	
н	м	е	ґ	а	ф	о	н	ю	м	ч	о	б	в	ч	ю	й	й	л	

Б. Випиши слова, які ти знайшов/знайшла у «Знайдислові». Порівняй свої відповіді з відповідями одноклясників.

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Вправа 4. Нагорода найхоробрішій людині

Прочитай наступні чотири статті про хоробрі вчинки людей і виріш, кому належить нагорода за найхоробріший вчинок. Потім виповни грамоту на 27-й сторінці.

1. Парашутист-рятівник

Лері Стовн із Келовни — член рятувальної служби парашутистів Канади. У березні на півночі Британської Колюмбії розбився невеликий літак. Лері Стовн спустився на парашуті у приблизне місце катастрофи. Він швидко відшукав потерпілих, надав їм першу допомогу й викликав по радіо групу рятівників.

Занотуй для себе важливі дані зі статті.

2. Рятувальна служба на воді

Це сталося на озері Пиджин. Анна Равстон одягала підводну маску, коли почула жахливий крик. Серед озера в човні стояла жінка, кликала на допомогу й показувала пальцем у воду. Її дитина впала з човна в озеро. Анна, не вагаючись, пірнула у воду й попливла до човна. Вона знайшла під водою непритомну дитину й витягла її з води. Потім вона надала дитині першу допомогу й відвезла її до лікарні.

Занотуй для себе важливі дані зі статті.

3. Рятувальна служба на лижвах

Усі знають, що рятувальна служба на лижвах дуже важлива в горах. Особливо вдячні люди Маркові Медовському. Уже п'ять років Марко працює членом рятувальної служби на лижвах у гірському містечку Джаспер, що в Канаді. За цей час він урятував п'ятнадцять осіб. Одних він знайшов у лісі. Вони загубилися й довго блукали в горах. Інших витягнув з-під снігових обвалів. Марко надавав потерпілим першу допомогу та транспортував їх до лікарні.

Занотуй для себе важливі дані зі статті.

4. Незвичайна подорож по ріці

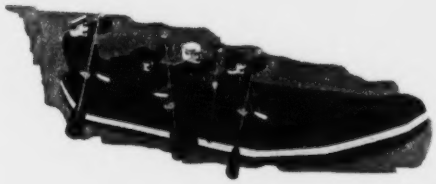

Одного разу Лариса Коваленко вирішила подорожувати човном у бистрих водах гірської ріки. Вона винайняла надувний човен і приїхала з подругами на ріку Фрейзер у центральній Британській Колюмбії. Дівчата спустили човен у воду. Вода так швидко понесла його, що вони пропливли 10 км за 25 хвилин. Подруги сміливо подолали страшні й небезпечні пороги. На одному з них човен ледь-ледь не перевернувся, але дівчата втримали його. Після цієї пригоди Лариса сказала, що буде й далі подорожувати по бурхливих гірських ріках.

Занотуй для себе важливі дані зі статті.

ГРАМОТА НАЙХОРОБРІШІЙ ЛЮДИНІ

_____
(ім'я та прізвище)

нагороджується

за _____

_____

_____ _____
(дата) (підпис)

34

35

Вправа 5.

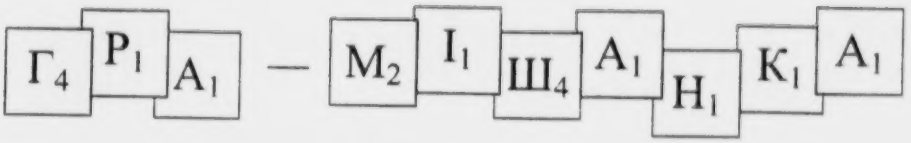

Розшифруй слова у клітинках. Запиши їх. У розшифрованих словах підрахуй очки. За слово з десяти літер додай 50 очок. Якщо ти правильно розшифруєш усі слова, то твоя сума буде 117 очок.

		Слово		Очки
1.	С1 Ь1 Р2 О1 І1 О1 Б1 Х1 Р1 Т1	_____	=	_____
2.	Т1 Р2 В1 І1 К1 Я2 Н1 И1	_____ (це слово має подвійну вартість)	=	_____
3.	А2 У2 Н1 Щ4 И1 Е2 Л1	_____	=	_____
4.	Н1 Е1 А2 Т1 А2 Н1	_____ (перша літера має подвійну вартість)	=	_____
5.	П1 О1 М1 О1 Д1 Г1 О1 А2	_____	=	_____
6.	Е1 Я2 І1 Д1	_____	=	_____
		Сума твоїх очок	=	_____

Вправа 6. Лицар, козак, мушкетер, космонавт і ...

А. Лицар, козак, мушкетер і космонавт розповідають про себе. Допиши їхні розповіді. Упиши в лінійки відповідні за змістом слова, щоб вийшли повні речення. У разі потреби подивись у словник чи енциклопедію або запитай учителя/учительку.

1.

Я лицар. Мене звуть _____.
ім'я

Я дуже хоробрий, _____,
який?

_____ і
який?

_____.
який?

Я живу в _____. Я служу своєму
країна

князеві. Я вмію _____,
що робити?

_____ і _____.
що робити? що робити?

Люди мене _____.
що роблять?

2.

Я козак. Мене звуть _____.
ім'я

Я теж дуже хоробрий, _____,
який?

_____ і _____.
який? який?

Я живу в _____. Я служу своєму
країна

народові. Ми, козаки, мусимо _____,
що робити?

_____ і _____.
що робити? що робити?

Люди нас _____.
що роблять?

3.

Я мушкетер. Мене звуть _____ (ім'я).

Я не поступлюся хоробрістю перед лицарем і козаком. Я _____ (який?), _____ (який?) і _____ (який?). Я живу в _____ (країна).

Я служу своєму королеві. Ми, мушкетери, завжди готові _____ (що робити?), _____ (що робити?) і _____ (що робити?). Люди нас _____ (що роблять?).

4.

Я космонавт. Мене звуть _____ (ім'я).

Я також хоробрий, _____ (який?),

_____ (який?) і _____ (який?).

Я живу в _____ (країна). Я служу своїй державі. Я вмію _____ (що робити?),

_____ (що робити?)

і _____ (що робити?). Люди мене _____ (що роблять?).

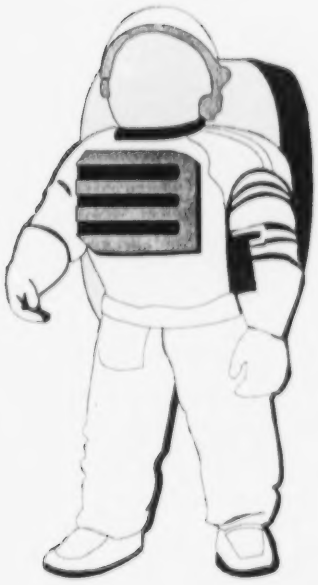

40

Б. Тепер напиши про свого хороброго героя й нарисуй його портрет. Представ його у клясі.

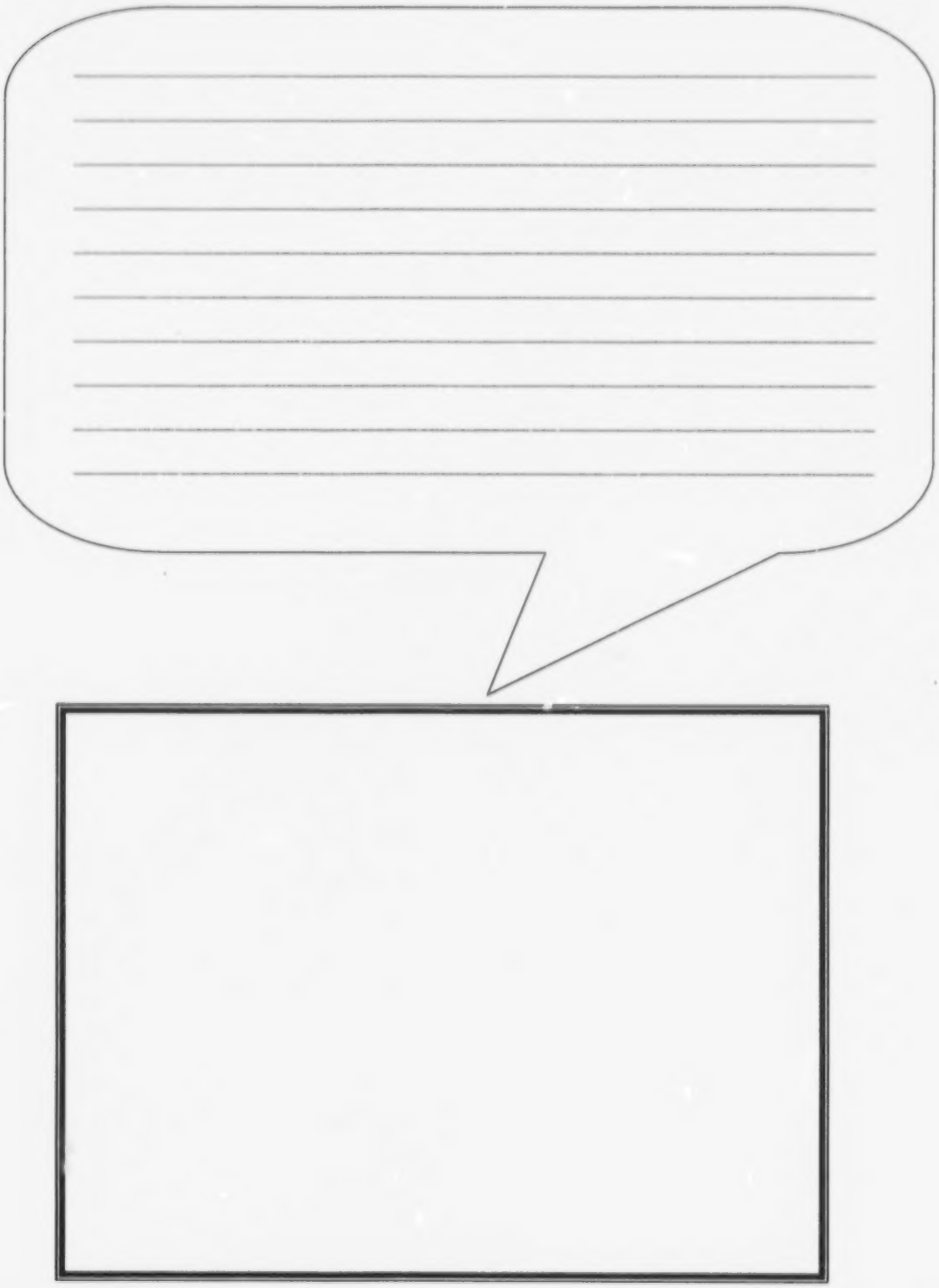

Вправа 7. Плавчиха тренується

Прочитай подану нижче статтю. Потім напиши відповіді на запитання повними реченнями.

Двадцятиоднорічна болгарська плавчиха Маріта Пелихова першою серед жінок пропливла 40 кілометрів у двадцятип'ятиметровому басейні. Заплив розпочала о шостій годині вранці й закінчила о пів до шостої ввечері. Маріта має намір першою серед болгар подолати протоку Ля-Манш, що знаходиться між Англією та Францією.

1. Скільки років Маріті Пелиховій? _____

2. У якій країні вона живе? _____

3. Де вона плавала? _____

4. Яка довжина басейну? _____

5. Скільки Маріті треба було часу, щоб пропливти 40 кілометрів? _____

   _____

6. Чому вона це зробила? _____

   _____

7. Який вона має намір? _____

8. Де знаходиться протока Ля-Манш? _____

9. Підбери та обведи колом слова, які найкраще описують Маріту.

   а) хоробра
   б) горда
   в) добра
   г) витривала
   ґ) жахлива
   д) боязка
   е) сильна
   є) працелюбна
   ж) заздрісна
   з) ледача

10. Напиши одне речення, уживаючи слова, які ти вважаєш найкраще описують Маріту.

    _____

    _____

    _____

Вправа 8. Боротьба з вовком

А. Прочитай оповідання.

БОРОТЬБА З ВОВКОМ

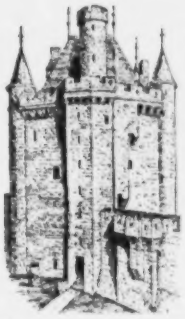

Одного разу граф Лонай повернувся з панами з ловів. З великим галасом усі під'їхали до замку. Залізні ворота залишились відчинені. Уся родина графа вийшла зустрічати гостей. Звичайно собаки, що охороняли замок, вільно бігали по саду, але цього дня із-за гостей їх прив'язали. Гості розповідали про різні ловецькі пригоди. Графиня уважно слухала їх.

У цей час маленька дочка графа, Шарлота, зійшла кам'яними сходами в сад. Вона почала там бігати й бавитися.

По той бік мурів блукали голодні вовки. Звичайно ці хижі звірі бояться людей і тікають від них, але голод пригнав їх до людської оселі.

Раптом пролунав страшний крик графині. Такий крик може видати лише материнське серце. Вона тремтіла зі страху й показувала рукою на місце, де стояла Шарлота.

Величезний вовк увійшов через відчинені ворота до саду. Тепер він тихенько підкрадався до дівчинки. От-от кинеться на неї й розірве…

Граф вибіг на ґанок. Він розгубився й не знав, що робити.

– Мою рушницю! Мою рушницю! – кричав він, наче без рушниці й хоробрости не мав.

Перелякані гості розгублено дивилися на графа й не рухалися з місця.

Зовсім несподівано звідкись вискочив Степанко, слуга графа, і став між Шарлотою й вовком. Обома руками стиснув він горло дикого звіра. Потім сильним розмахом кинув його до землі й так пробував тримати його всім тілом. Та вовк був сильніший за хлопця. Вовк вирвався з його рук і скажено почав гризти Степанкові груди, обличчя…

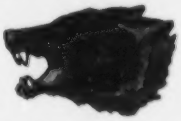

Тут пролунав постріл. Граф нарешті знайшов свою рушницю, а з нею й тяму. Куля влучила вовкові в голову. Мертвий звір упав на землю.

Б. Виконай вправу.

Зазнач знаком (✓) ті прикметники, які описують наступних персонажів з оповідання.	**Підбери з тексту речення, частини речення або окремі слова, які підтвердили б твою думку.**
мати жахлива _____ розгублена _____ хоробра _____ перелякана _____	_____ _____ _____ _____ _____
вовк жахливий _____ розгублений _____ хоробрий _____ переляканий _____	_____ _____ _____ _____ _____
Степанко жахливий _____ розгублений _____ хоробрий _____ переляканий _____	_____ _____ _____ _____ _____
граф жахливий _____ розгублений _____ хоробрий _____ переляканий _____	_____ _____ _____ _____ _____
гості жахливі _____ розгублені _____ хоробрі _____ перелякані _____	_____ _____ _____ _____ _____

В. Прочитай подані нижче слова. Потім упиши відповідні слова в речення.

величезний	ґанок	ловів	рятувати
весело	допоміг	перелякано	собаки
ворота	жахливий	розгублений	тремтіла
голод	замок	рушницю	хоробрий

1. Степанко — _____ хлопець.
2. Гості _____ розповідали про різні ловецькі пригоди.
3. Собаки, що охороняли _____, були прив'язані.
4. Крізь _____ до саду забіг вовк.
5. Графиня _____ закричала.
6. Степанко кинувся _____ Шарлоту.
7. _____, _____ вовк накинувся на Степанка.
8. _____ граф бігав без тями й не знав, що робити.
9. Нарешті граф знайшов _____ й вистрілив у вовка.
10. Батько Шарлоти _____ хлопцеві побороти вовка.
11. Граф повернувся з панами з _____.
12. Звичайно _____ охороняли замок.
13. _____ загнав диких вовків до людей.
14. Перелякана графиня _____ зі страху.
15. Гості вибігли на _____, коли почули крик графині.

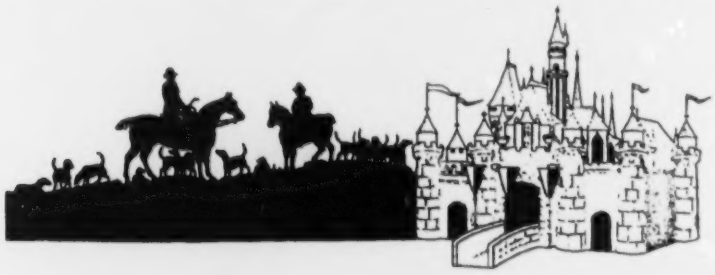

Вправа 9. Прислів'я правду каже

Український народ має багато прислів'їв про хоробрість, тому що хоробрість завжди шанували в народі. Ось деякі з них:

1. *Хороброго й куля боїться.*
2. *Будь хоробрим не язиком, а ділом.*
3. *Хоробрий помирає один раз, а боягуз сто разів.*

А. Поясни значення кожного прислів'я.

1. _____
2. _____
3. _____

Б. Вибери прислів'я, яке тобі найкраще подобається. Нарисуй комікс, до якого підійшло б це прислів'я.

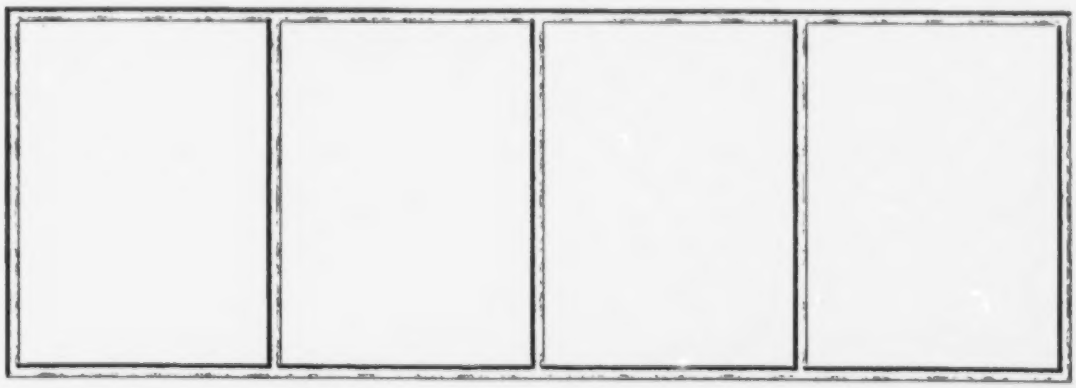

Вправа 10. Підбери синоніми

До кожного слова в першому стовпчику підбери відповідний синонім та впиши його у другий стовпчик. У разі потреби подивись у словник наприкінці цього зошита.

страшний	покіт	перестрашений
важкий	шматок	застерігати
жвавий	яр	спасати
відважний	гелікоптер	підтримувати
крутий	ситуація	узгоджувати
гукати	мотузка	думка

СЛОВО	СИНОНІМ
Приклад: тяжкий	*важкий*
1. хоробрий	
2. жахливий	
3. переляканий	
4. стрімкий	
5. швидкий	
6. ущелина	
7. схил	
8. линва	
9. ідея	
10. уламок	
11. вертоліт	
12. становище	
13. рятувати	
14. кликати	
15. координувати	
16. попереджувати	
17. підстраховувати	

Вправа 11. Створи словосполучення

А. З'єднай лініями прикметники з відповідними іменниками, щоб вийшли змістовні словосполучення. Не забудь поставити прикметники у правильній граматичній формі. Для цього зверни увагу на рід іменників.

Наприклад: *жахлив**а*** (*-ий, -а, -е, -і*) — *катастрофа*

1. рятувальн_____ (-ий, -а, -е, -і)	замок
2. хоробр_____ (-ий, -а, -е, -і)	пожежник
3. голосн_____ (-ий, -а, -е, -і)	линва
4. крут_____ (-ий, -а, -е, -і)	служба
5. міцн_____ (-ий, -а, -е, -і)	прислів'я
6. старовинн_____ (-ий, -а, -е, -і)	вибух
7. народн_____ (-ій, -я, -є, -і)	схил
8. глибок_____ (-ий, -а, -е, -і)	ущелина

Б. Запиши новоутворені словосполучення на лінійках.

Наприклад: *жахлива катастрофа*

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

В. Склади речення з новоутвореними словосполученнями.

Наприклад: Авто поїхало на червоне світло та створило ***жахливу катастрофу****.*

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

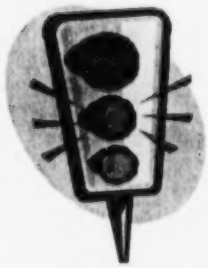

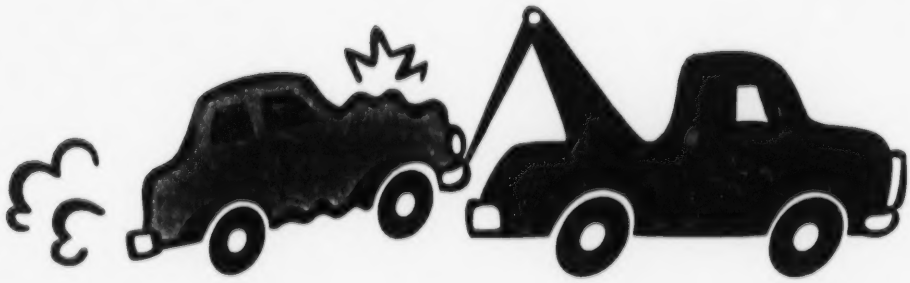

Вправа 12. Підпиши рисунки

Що це?

1. _____

3. _____

2. _____

5. _____

4. _____

6. _____

7. _____

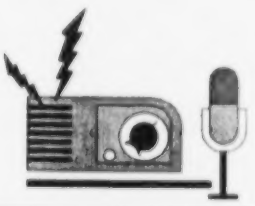

8. _____

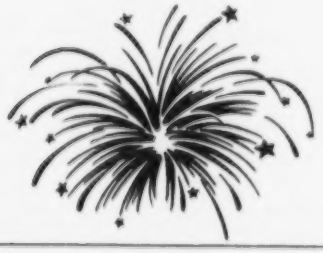

9. _____

10. _____

Вправа 13. Скажи одним словом

Прочитай пояснення. Потім напиши на лінії назву предмета одним словом. Якщо треба, подивись у словник наприкінці цього зошита.

1. Прилад, що вдягається на вуха для слухання радіопередач.
   Це _____.
2. Прилад для підсилення людського голосу.
   Це _____.
3. Прилад, що передає інформацію на відстань.
   Це _____.
4. Прилад на спеціяльних автомобілях, що звертає увагу на себе.
   Це _____.
5. Прилад, який приводить у рух мотор літака чи вертолета.
   Це _____.
6. Прилад, що підіймається вгору без розбігу й може літати.
   Це _____.
7. Прилад для передачі звуків на велику відстань або для підсилення звуків.
   Це _____.
8. Прилад, що ловить радіохвилі під час радіопередачі.
   Це _____.
9. Людина, що рятує когонебудь у біді чи небезпеці.
   Це _____.
10. Дуже міцна товста мотузка.
    Це _____.

Вправа 14. Кросворд

Розв'яжи кросворд.

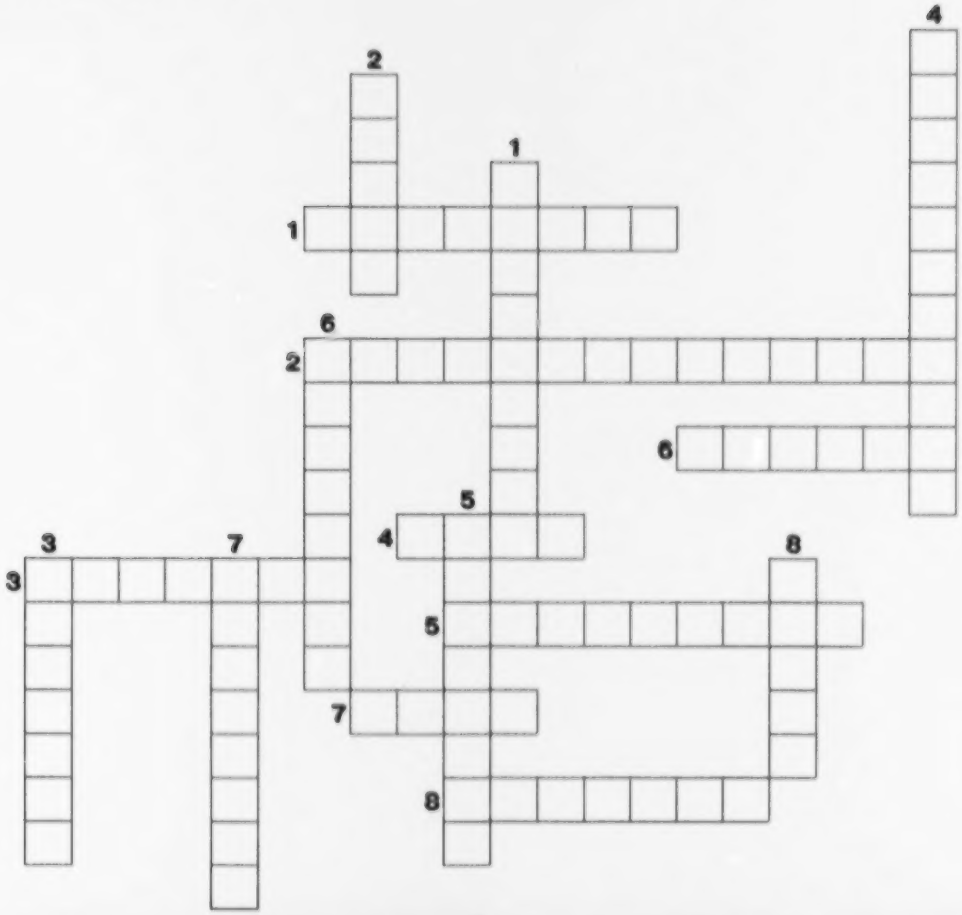

По горизонталі		По вертикалі	
1	не могти відразу вирішити, що робити	1	ситуація
2	прилад, який передає інформацію на відстань	2	купа снігу, каміння, землі й т. п., що звалилася з гори
3	прилад, який виблискує, щоб звернути на себе увагу	3	прилад, що підсилює людський голос
4	думка про щонебудь	4	який може заподіяти якесь нещастя
5	який має рану на якійсь частині тіла	5	підтримка в чомунебудь
6	відбиті шматки чогось	6	допомагати комунебудь у небезпеці
7	свідомість	7	гелікоптер
8	гучно	8	розрив з дуже сильним звуком і великою руйнівною силою

Вправа 15. Знахідний відмінок

Запам'ятай!

Коли відповідаємо на запитання *Кого?* або *Що?*, уживаємо знахідний відмінок.

Приклад: Кого ти бачив на концерті?

однина	*множина*
дівчина — дівчину	*дівчата — дівчат*
дід — діда	*діди — дідів*
учитель — учителя	*учителі — учителів*
тато — тата	*тати — татів*

Що ти читав у бібліотеці?

однина	*множина*
книжка — книжку	*книжки — книжки*
поезія — поезію	*поезії — поезії*
журнал — журнал	*журнали — журнали*
розповідь — розповідь	*розповіді — розповіді*

Напиши відповіді на запитання повними реченнями. Не забудь поставити подані іменники у знахідному відмінку.

Наприклад: Кого ви слухали на концерті?
а) Ми слухали співака.
б) Ми слухали акторку.

1. Кого ваша рятувальна служба вчора врятувала?
   а) чоловік
   б) жінка

   а) _____

   б) _____

2. Що вертоліт спустив у вузьку ущелину?
   а) линва
   б) радіопередавач

   а) _____

   б) _____

3. Кого треба викликати під час якоїсь небезпеки?
   а) пожежники
   б) лікарі

   а) _____

   б) _____

4. Що пілот вертолета побачив на дні ущелини?
   а) ріка
   б) сніг

   а) _____

   б) _____

5. Кого ти зустрічала в суботу на летовищі?
   а) герої
   б) рятівники

   а) _____

   б) _____

6. Що Сергій подарував Роксоляні на день народження?
   а) квітка
   б) ведмедик

   а) _____

   б) _____

7. Кого директор викликав до канцелярії?
   а) батьки
   б) учні

   а) _____

   б) _____

8. Що учні подарували вчительці наприкінці шкільного року?
   а) касетка
   б) троянда

   а) _____

   б) _____

Вправа 16. Підбери прийменники

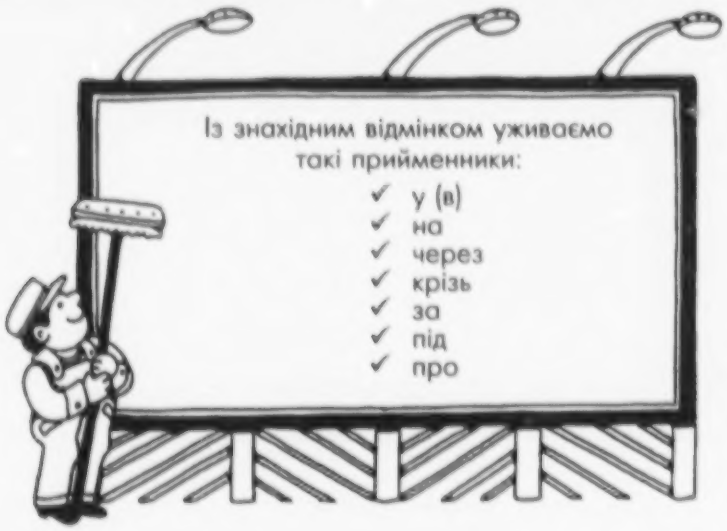

Упиши в речення відповідні прийменники.

1. Туристи переїхали автобусом _____ широку ріку.
2. Рятівники спустили _____ ущелину довгу линву.
3. Одягни навушники _____ вуха й послухай передачу.
4. Великий уламок вертолета покотився _____ дерево.
5. Працівники злякалися, коли почули _____ вибух на фабриці.
6. Швидка допомога прийде _____ п'ять хвилин.
7. Поклади мегафон _____ коробку, щоб ми його не забули.
8. Рятувальна служба не побачила потерпілих _____ густу мряку.
9. Мати побачила сина _____ дим і полум'я.
10. Я хочу подякувати пілотові _____ допомогу.
11. Ми побачимося з вами аж _____ три місяці!
12. Хто висипав усе це сміття _____ підлогу?

Вправа 17. Що це означає?

До кожного слова в першому стовпчику підбери значення з другого стовпчика. Напиши його літеру над лінією.

1.	_____	хоробрість	а) група людей, що допомагає іншим у небезпеці
2.	_____	крутий	б) утриматися за щось
3.	_____	надіятися	в) розрив
4.	_____	рятувати	г) далеко від поверхні
5.	_____	швидко	ґ) стрімкий
6.	_____	ущелина	д) який не знає, що робити
7.	_____	зачепитися	е) шкода
8.	_____	глибоко	є) предмети та пристрої, потрібні для допомоги
9.	_____	спустити	ж) дуже міцна товста мотузка
10.	_____	рятувальна служба	з) охоплений страхом
11.	_____	вибух	и) подати зверху вниз
12.	_____	схил	і) казати комусь, що робити
13.	_____	жаль	ї) наперед повідомляти когонебудь про щось
14.	_____	переляканий	й) страшний
15.	_____	полум'я	к) те, що треба зробити
16.	_____	рятувальне спорядження	л) скоро
17.	_____	уламки	м) гучно
18.	_____	жахливий	н) витягуючись, діставати щонебудь
19.	_____	линва	о) допомагати комусь у небезпеці
20.	_____	попереджувати	п) вірити, що все буде гаразд
21.	_____	дотягнутися	р) похила, спадиста поверхня якоїсь місцевости
22.	_____	голосно	с) вогонь
23.	_____	розгублений	т) сміливість
24.	_____	стрімкий	у) не могти відразу вирішити, що робити
25.	_____	вагатися	ф) вузька та глибока западина між горами
26.	_____	давати вказівки	х) шматки
27.	_____	обов'язок	ц) дуже крутий
28.	_____	самостійно	ч) без допомоги інших
29.	_____	непритомний	ш) зомлілий
30.	_____	підбадьорювати	щ) підіймати в когось дух чи настрій

Вправа 18. Дослідження

А. За допомогою поданої нижче діяграми напиши короткий життєпис сучасного героя або сучасної героїні. Ця особа повинна бути хоробра й виняткова. Для дослідження можна використати інформацію з бібліотеки, інтернету, газет, журналів і т. п.

Ім'я та прізвище героя/героїні: _____

Дата народження: _____

Місце народження: _____

Дата смерти (якщо вже помер/померла): _____

Де живе тепер: _____

Освіта: _____

Фах: _____

Нагороди: _____

Життєпис: _____
Ім'я та прізвище героя/героїні

Хто мав вплив на цю особу? (Поясни, як і коли це сталося).

Чому ти вважаєш цю особу героєм/героїнею? Як вона виявила свою хоробрість і винятковість?

Додаткові відомості:

Б. Зорганізуй зібрану вище інформацію й напиши внизу доповідь про цю особу. На наступній сторінці нарисуй її портрет або щось таке, що стосується цієї особи. Представ клясі свого героя/свою героїню.

СЛОВНИК

антена *(іменник)* — спеціяльний прилад, що ловить радіохвилі під час радіопередачі.
У мене на авті є ***антена***, щоб краще було чути радіо.
(антенний, -а, -е, -і)

вагатися *(дієслово)* — не знати, що робити; роздумувати, що робити.
Маруся стояла біля хати й ***вагалася*** заходити, бо знала, що батько дуже сердитий.
(вагання)

вертоліт *(іменник)* — те саме, що гелікоптер; літальний апарат, що може підійматися в повітря вертикально, без розбігу.
Вертоліт забирав людей з корабля, який потопав у Тихому океані.

вибух *(іменник)* — розрив із сильним звуком і великою руйнівною силою.
У нас довго не було світла через ***вибух*** на електростанції.
(вибухати; вибуховий, -а, -е, -і)

витривалий, -а, -е, -і *(прикметник)* — міцний; який може витримати велике фізичне й моральне напруження.
Щоб пройти пішки 12 кілометрів за 2 години, треба бути ***витривалою*** людиною.
(витривалість)

вказівка *(іменник)* — інструкції; порада.
Учитель дав учням ***вказівки***, як зробити домашнє завдання.
(вказувати)

ворота *(іменник)* — проїзд або прохід, що його закривають; брама.
Король на коні заїхав на подвір'я замку крізь відкриті ***ворота***.
(воротар)

голосно *(прислівник)* — із сильним звуком; гучно; чутно.
Мій брат упав і так ***голосно*** заплакав, що його почули наші сусіди.
(голос; голосний, -а, -е, -і)

допомога *(іменник)* — підтримка в чомунебудь; захист, порятунок у біді.
Після торнадо багато людей прийшло на ***допомогу*** потерпілим.
(допомагати; допоміжний, -а, -е, -і)

жаль *(іменник)* — почуття горя, смутку, журби, печалі; співчуття до когонебудь.
Мені дуже ***жаль***, що в тебе померла бабуся.
(жаліти; жалісний, -а, -е, -і)

жахливий, -а, -е, -і *(прикметник)* — який викликає почуття великого страху.
Мені снився ***жахливий*** сон, ніби мене спалюють на вогні.
(жах; жахатися; жахливо)

журі *(іменник)* — група людей-спеціялістів, яка вирішує про нагороди на конкурсах, змаганнях, виставках.
Журі конкурсу нагородило співака грамотою та трофеєм.

замок *(іменник)* — великий багатий будинок; палац.
Над річкою стояв великий ***замок*** багатого князя.
(замковий, -а, -е, -і)

зачепитися *(дієслово)* — торкнутися чогонебудь; штовхнути щонебудь під час руху.
Іван ***зачепився*** рукою за шнур і видряпався з ями.
(зачеплений, -а, -е, -і)

ідея *(іменник)* — думка про щонебудь; задум, намір.
«У мене чудова ***ідея***! Ходімо в кіно!» — сказала Лариса.

кликати *(дієслово)* — голосом чи жестом просити підійти, обізватися, наблизитися; гукати.
Малий Юрко заблукав у лісі й голосно ***кликав*** маму.
(кликання; кликаний, -а, -е, -і)

координувати *(дієслово)* — взаємозв'язувати; погоджувати.
Пожежники ***координували*** свої дії з поліцією й лікарями, коли гасили велику пожежу в літаку.
(координація; координований, -а, -е, -і)

куля *(іменник)* — маленький набій для стрільби із зброї.
Куля влучила вовкові в ногу й поранила його.

линва *(іменник)* — дуже міцна товста мотузка з волокон або дроту.
Тато обв'язався ***линвою*** й поліз ремонтувати дах на нашій хаті.
(линвовий, -а, -е, -і)

лови *(іменник)* — полювання на звірів чи птахів.
У суботу ми їдемо на ***лови*** вовків.
(ловити; ловець; ловецький, -а, -е, -і)

мегафон *(іменник)* — спеціяльний пристрій для підсилення людського голосу.
Поліцист говорив у ***мегафон***, щоб авто зупинилося.

мигавка *(іменник)* — спеціяльний прилад на пожежних, поліцейських і рятувальних автомобілях, щоб звернути увагу до себе.
По вулиці швидко їхало пожежне авто з увімкнутими ***мигавками***.
(мигати; мигальний, -а, -е, -і; мигання)

мікрофон *(іменник)* — прилад для передачі звуків на велику відстань або для підсилення звуків.
Новообраний президент України підступив до ***мікрофону*** й почав свою промову.
(мікрофонний, -а, -е, -і)

мур *(іменник)* — висока кам'яна або цегляна стіна навколо чогось.
Навколо князівського замку стояв кам'яний ***мур***.
(мурований, -а, -е, -і; мурувати)

навушники *(іменник)* — спеціяльний пристрій, що надівається на вуха для слухання звукопередач.
Славко надів ***навушники*** та ввімкнув радіо.

наслідок *(іменник)* — результат; те, що виходить з чогонебудь.
Весняні дощі мали дуже погані ***наслідки*** — нашу хату залило водою.

небезпечний, -а, -е, -і *(прикметник)* — який загрожує життю чи здоров'ю; який може заподіяти щось неприємне або якесь нещастя.
Ця ріка ***небезпечна***, бо в ній дуже бурхлива вода.
(небезпека; небезпечно)

непритомний, -а, -е, -і *(прикметник)* — який утратив свідомість; зомлілий.
Оксана поламала руку та впала ***непритомною*** від болю.
(непритомність; непритомно; непритомніти)

несподівано *(прислівник)* — раптово; непередбачено.

Ми збиралися піти на прогулянку, але ***несподівано*** до нас прийшла бабуся, і ми залишилися вдома.

(несподіванка; несподіваний, -а, -е, -і; несподіваність)

обвал *(іменник)* — купа снігу, землі, каміння й т. п., що звалилася з гори.

У горах інколи бувають небезпечні ***обвали*** снігу чи каміння.

(обвалений, -а, -е, -і; обвалюватися)

обв'язатися *(дієслово)* — обмотатися чимнебудь, зав'язуючи кінці.

«Коли будеш спускатися з гори, ***обв'яжись*** линвою, щоб ти не впав», — сказав інструктор хлопцеві.

(обв'язаний, -а, -е, -і)

обов'язок *(іменник)* — те, чого треба дотримуватися; те, що слід безвідмовно виконувати.

Обов'язок лікаря — допомогти хворому, навіть якщо хворий — його ворог.

(обов'язковий, -а, -е, -і; обов'язково)

переляканий, -а, -е, -і *(прикметник)* — охоплений сильним почуттям страху.

Перелякана Маруся сильно плакала, бо на неї голосно гавкав великий собака.

(переляк; перелякатися; перелякано)

підбадьорювати *(дієслово)* — поліпшувати комусь настрій; додавати комунебудь сили, енергії, упевненості, сміливості щось зробити.

Учитель ***підбадьорював*** своїх учнів перед іспитом.

(підбадьорливий, -а, -е, -і; підбадьорливо; підбадьорювання)

підстраховувати *(дієслово)* — допомагати, підтримувати когонебудь, щоб запобігти нещасним випадкам при виконанні чогонебудь.

Інструктор ***підстраховував*** хлопця, який спускався на линві по слизькій, стрімкій горі.

полум'я *(іменник)* — вогонь, що підіймається над предметом, який горить.

Настя сиділа біля ватри та гріла руки над самим ***полум'ям***.

(полум'яний, -а, -е, -і; полум'яніти; полум'яно)

попереджувати *(дієслово)* — наперед повідомляти когонебудь про щось; застерігати когонебудь від чогось.

По радіо ***попереджували***, що завтра буде сильний дощ.

(попередження; попереджений, -а, -е, -і)

поранений, -а, -е, -і *(прикметник)* — той, хто має якусь рану (поріз, прострі́л, перелом, удар і т. п.).

Мисливець вистрілив з рушниці й ***поранений*** звір упав на землю.

(поранити)

пороги *(іменник)* — великі камені, що порушують спокійну течію ріки.

Ця ріка має великі ***пороги***, тому по ній тяжко пливти човном.

(порожистий, -а, -е, -і)

пригнутися *(дієслово)* — нахилитися до чогонебудь; зігнути спину та плечі.

«Зараз буде вибух! ***Пригнись*** до землі!» — закричав Сергій до Степана.

(пригнутий, -а, -е, -і)

прислів'я *(іменник)* — мудрий народній вислів, який нас чогось повчає.

Українське народнє ***прислів'я*** каже: «Не одяг красить людину, а добрі діла».

пропелер *(іменник)* — пристрій, який приводить у рух мотор літака чи вертолета (гелікоптера).

Пропелер почав обертатися, мотор завівся, і вертоліт злетів.

(пропелерний, -а, -е, -і)

радіопередавач *(іменник)* — пристрій для передавання інформації на відстань за допомогою радіохвиль.

Рятівники через ***радіопередавач*** викликали вертоліт для допомоги потерпілим.

(радіопередача)

розгублений, -а, -е, -і *(прикметник)* — той, який утратив рішучість від страху, сорому чи хвилювання; той, хто не знає, що робити.

Хата горіла, а ***розгублений*** батько стояв на вулиці й не рухався.

(розгубитися; розгублено)

рятівник *(іменник)* — той, хто рятує або врятував когонебудь з біди.

Рятівники врятували багато людей під час землетрусу.

(рятувати; рятувальний, -а, -е, -і)

рятувальна служба *(словосполучення)* — група людей, що має спеціяльне спорядження й допомагає людям у біді.

На місце торнадо виїхала ***рятувальна служба***, щоб допомогти людям.

рятувати *(дієслово)* — допомагати комунебудь, коли є загроза смерти; захищати когось або щось від небезпеки.

Оксана кинулася ***рятувати*** маленького хлопчика, який упав з човна в озеро.

(рятування; рятівник; рятувальний, -а, -е, -і)

спорядження *(іменник)* — предмети та пристрої, необхідні для чогонебудь.

Рятувальна служба Канади має сучасне ***спорядження*** для допомоги людям у біді.

(споряджати; споряджений, -а, -е, -і)

становище *(іменник)* — обставини, умови, в яких хтонебудь перебуває.

Становище поранених хлопців у глибокій ущелині було дуже тяжке.

стрімкий, -а, -е, -і *(прикметник)* — дуже крутий; по якому дуже тяжко вилізти або злізти.

Стіни ущелини були ***стрімкі***, як стіна.

(стрімко; стрімкість)

схил *(іменник)* — похила поверхня чогонебудь.

Рятувальна служба спустилася до пораненої дівчини по крутих ***схилах*** ущелини.

тяма *(іменник)* — здатність розуміти щонебудь; розум; свідомість; кмітливість.

Юрко загубив ***тяму*** й не знав, що робити чи казати.

(тямити; тямкий, -а, -е, -і)

ударитися *(дієслово)* — наштовхнутися під час руху на щонебудь.

Неуважний водій ***ударився*** автом об дерево, що росло при дорозі.

(удар; ударений, -а, -е, -і)

уламки *(іменник)* — відбиті, відламані шматки чогонебудь.

Після вибуху ***уламки*** вертолета впали на землю.

ущелина *(іменник)* — вузька та глибока западина між горами.

На Кавказі високі гори й темні глибокі ***ущелини***.

(ущелистий, -а, -е, -і)

хоробрість *(іменник)* — мужність і рішучість у вчинках; уміння побороти в собі страх; відвага.

Тетяна врятувала батьків із пожежі; її винагородили за ***хоробрість***.

(хоробрий, -а, -е, -і; хоробро)

Особистий список нових слів

НАД УЧНІВСЬКИМ ЗОШИТОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Керівник проєкту
ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ

Зміни та доповнення
КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ

Члени Комітету перегляду матеріялів з української мови для нижчих середніх кляс
КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
ОДАРКА ПИДА
ТАРАС ДВОРНИЦЬКИЙ
ЛЮБА ІЩЕНКО
ІГОР КРИС
ТАРАС ПОДІЛЬСЬКИЙ
ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ
КСЕНЯ ФЕДИНА
ГАЛИНА ЦАР

Мовний консультант і редактор
ЯР СЛАВУТИЧ

Керівник видання
ГАЛИНА ЦАР

Художньо-технічне оформлення
ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА
ГАЛИНА ЦАР

Обкладинка
СОНЯ БУРАК-БЕРНАРД
ШЕЙН ЧЕН

Ілюстратор
КАТРИН АРКАНД

Коректори
ТЕТЯНА НАЗАРЕНКО
ВАЛЕРІЙ ПОЛКОВСЬКИЙ
ГАЛИНА ЦАР

Комп'ютерний набір
ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Керівник проєкту
ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ

Програмний укладач
БОГДАН БОРУЩАК

Координатор експерименту
БОГДАН БОРУЩАК

Учителі-учасники експерименту
БОГДАН БОРУЩАК
КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
ОДАРКА ВОЗНЯК
ОДАРКА ПИДА
ВІРА ЛИТВИН
СЕМЕН СЕНЧИШИН

Ілюстратор
КАТРИН АРКАНД

Коректор
ГАЛИНА ЦАР

Комп'ютерний набір
ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА

THIS STUDENT ACTIVITY BOOK WAS PRODUCED BY:

Head of Development Team
JOHN SOKOLOWSKI

Revisions
XENIA SKRYPNYK BUBEL

Ukrainian Language Arts Junior High School Review Committee
XENIA SKRYPNYK BUBEL
AUDREY GINDA
TERRY DWORNYCKI
LUBA ESHENKO
IHOR KRYS
TARAS PODILSKY
JOHN SOKOLOWSKI
KSENIA FEDYNA
HELEN CZAR

Language Consultant and Editor
YAR SLAVUTYCH

Production Manager
HELEN CZAR

Production Design
VICTORIA ZUKIWSKY
HELEN CZAR

Cover Design
SONYA BURAK-BERNARD
SHANE CHEN

Illustrator
CATRINE ARCAND

Copyeditors
TATIANA NAZARENKO
VALERII POLKOVSKY
HELEN CZAR

Inputter
VICTORIA ZUKIWSKY

PILOT EDITION

Project Manager
JOHN SOKOLOWSKI

Program Developer
BOHDAN BORUSZCZAK

Piloting Coordinator
BOHDAN BORUSZCZAK

Piloting Teachers
BOHDAN BORUSZCZAK
XENIA SKRYPNYK BUBEL
ODARKA WOZNIAK
AUDREY GINDA
VERA LYTWYN
SIMON SENCHYSHYN

Illustrator
CATRINE ARCAND

Copyeditor
HELEN CZAR

Inputter
VICTORIA ZUKIWSKY

Учнівські зошити в цій серії:

Взаємини між людьми
Людська вдача
Хоробрість
Цікавитись незнаним

Student Activity Books in This Series:

Relationships
Human Nature
Courage
Fascination with the Unknown

Учнівські зошити в серії *Коляж 2* складаються з чотирьох збірок вправ, які тематично підходять до однойменних читанок у серії.

Зошити вміщають різноманітні вправи, що змістом та оформленням ураховують зацікавлення сучасних підлітків.

Вони розраховані на дві категорії учнів, а саме:
а) на україномовних підлітків, які живуть поза Україною,
б) на підлітків, які вивчають українську як другу мову, і які пройшли відповідне приготовлення (приблизно 1 600 годин формального навчання української мови).

Працюючи з зошитами в серії *Коляж 2*, учні набуватимуть практичного знання української мови та збагачуватимуть свій запас слів і, таким чином, будуть краще приготовані писати й розмовляти українською мовою.

ISBN 0-7785-1288-6

72

Alberta LEARNING

BEST COPY AVAILABLE

FL

Хоробрість

ВІДПОВІДІ ДО УЧНІВСЬКОГО ЗОШИТА

Courage

Answer Key to Student Activity Book

Уклали
Б. БОРУЩАК
О. ҐІНДА
В. ЛИТВИН
Г. ЯРЕМКО

BEST COPY AVAILABLE

©2001 the Crown in Right of Alberta, as represented
by the Minister of Learning, Alberta Learning,
11160 Jasper Avenue, Edmonton, Alberta, Canada T5K 0L2

All rights reserved.

The primary intended audience for this publication is:

Administrators	
Counsellors	
General Audience	
Parent School Councils	
Parents	
Students	
Teachers	√

Головними користувачами цього видання будуть:

Адміністратори	
Радники	
Загальна публіка	
Шкільні батьківські ради	
Батьки	
Учні	
Учителі	√

Pilot edition published 1990.
Printed in Canada.

Alberta Learning
Learning and Teaching Resources Branch
11160 Jasper Avenue
Edmonton, AB Canada T5K 0L2
Phone: (780) 427-2984; Fax: (780) 422-0576
Internet: http://ednet.edc.gov.ab.ca

Alberta Learning Cataloguing in Publication Data

Alberta. Alberta Learning. Learning and Teaching Resources Branch.
Khorobrist' : vidpovidi do uchnivs'koho zoshyta = Courage : answer key to student activity book / compiled by Bohdan Boruszczak ... [et al.].

ISBN 0-7785-1290-8

1. Ukrainian language - Study and teaching – Alberta. 2. Language and languages – Study and teaching – Alberta – Bilingual method. I. Boruszczak, Bohdan. II. Title. III. Title: Courage: answer key to student activity book. IV. Series: Collage: a Ukrainian language development series.

PG3811.A333 2001 491.79

BEST COPY AVAILABLE

Вправа 1. Мозкова атака

Індивідуальна або групова робота.

Можливі відповіді:

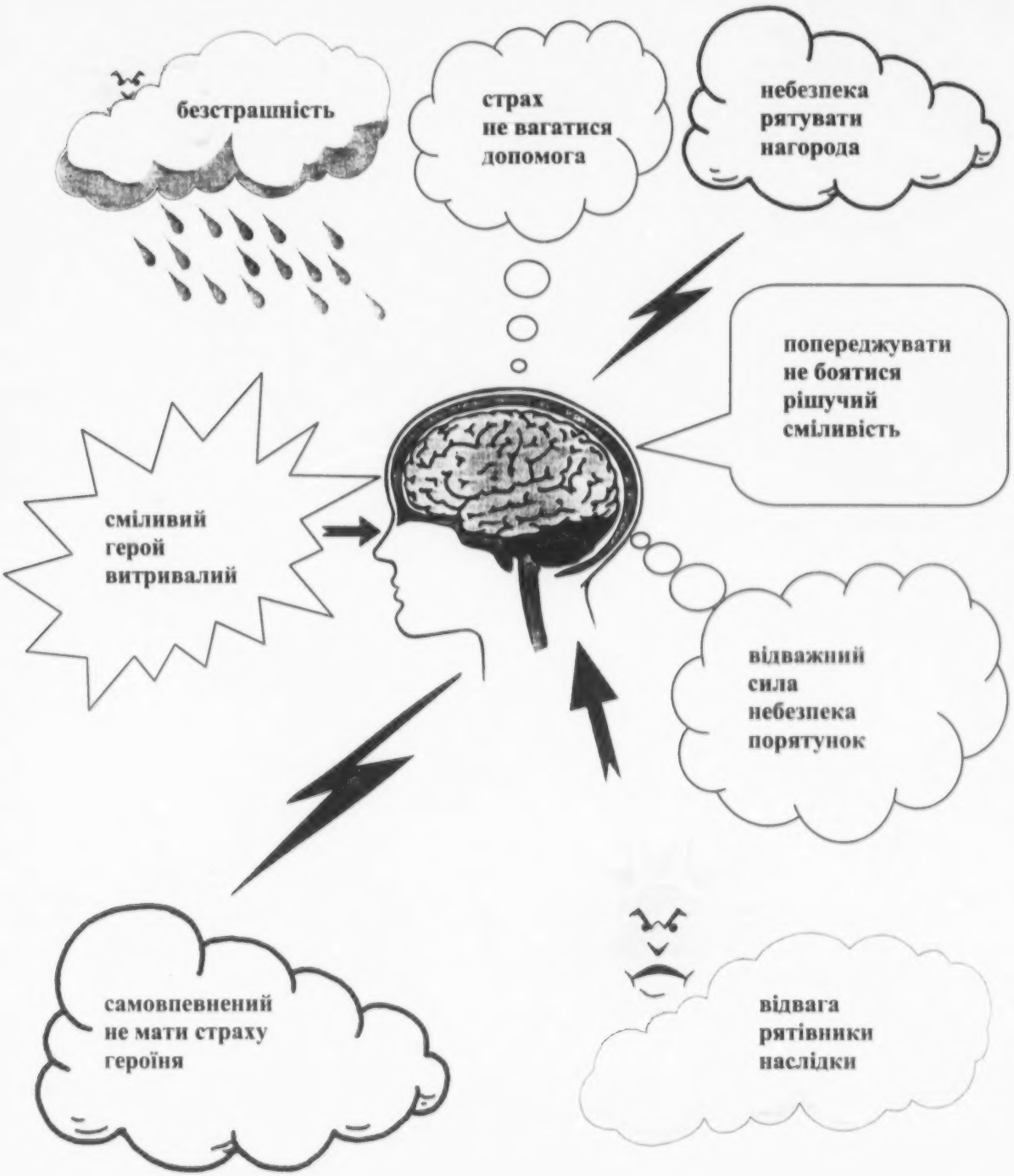

Вправа 2. Хоробрість

А. Групова робота.

Б. Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

Сторінка 3

Слово/Фраза	Значення/Синонім
глибоко	далеко від поверхні
голосно	не тихо; гучно
допомагати	подавати допомогу комунебудь
кликати на допомогу	кричати; просити помочі
крутий	стрімкий
переляканий	настрашений
підбадьорювати	поліпшувати комусь настрій; заохочувати когось щось зробити
поранений	покалічений; який має рану
рятувати	усувати загрозу смерти чи знищення для когонебудь
стрімкий	крутий
тяжке становище	погані обставини, умови
ущелина	вузька та глибока западина між горами

Сторінка 5

вертоліт	гелікоптер
мигавка	виблискуюче світло на спеціяльних автомобілях
рятівники	люди, які рятують когонебудь від біди
рятувальна служба	група людей, яка допомагає комунебудь у біді
рятувальне спорядження	предмети та пристрої для рятування
швидко	жваво; дуже рухливо

Сторінка 7

антена	спеціяльний прилад, що ловить радіохвилі
зв'язок по радіо	розмова з кимнебудь на радіохвилях
знайти	шукаючи, виявити щонебудь або когонебудь
координувати свої дії	плянувати з кимось іншим, як, що й коли щось робити
мікрофон	прилад для передачі звуків на велику відстань або для підсилення звуків
навушники	пристрій, що надівається на вуха для слухання звукопередач
радіопередавач	пристрій для передавання інформації на відстань за допомогою радіохвиль
урятувати	допомогти комунебудь у небезпеці

Сторінка 9

давати вказівки	казати комунебудь, що робити; давати інструкції
закороткий	коротший, ніж потрібно; недосить довгий
линва	дуже міцна товста мотузка
мегафон	пристрій для підсилення людського голосу
надія	віра в те, що здійсниться щось потрібне, бажане, приємне
спустити	перемістити зверху вниз; опустити нижче

Сторінка 11

досягати	дотягуватися, доторкатися до чогонебудь
дотягнутися	витягуючись, діставати щонебудь
зависоко	вище, ніж потрібно; надто високо
занизький	нижчий, ніж потрібно; надто низький
неможливо	не можна зробити, здійснити, виконати

Сторінка 13

втратити керування	загубити контроль над чимось
заблизько	ближче, ніж потрібно; надто близько
зачепитися	торкнутися чогонебудь
знизитися	опуститися нижче
необережно	незважаючи на можливу небезпеку; необачно
попереджувати	наперед повідомляти когонебудь про щось
пропелер	пристрій, який приводить у рух мотор вертолета, літака й т. п.
ударитися	наштовхнутися на щонебудь під час руху
хвіст вертолета	задня частина вертолета

Сторінка 15

вибух	розрив із сильним звуком і великою руйнівною силою
пригнутися	нахилитися; зігнути спину та плечі
розбитися	розділитися на шматки, ударяючись об щось тверде
ударитися об скелю	наштовхнутися під час руху на гору

Сторінка 17

жаль	почуття горя, смутку, журби, печалі
жахливий	який викликає почуття великого страху
катастрофа	раптова подія з тяжкими трагічними наслідками
перелякатися	відчути страх
полум'я	вогонь, що підіймається над предметом, який горить
розгублений	той, хто не знає, що робити
уламки	відламані шматки чогонебудь

Сторінка 19

вагатися	роздумувати, що робити; не знати, що робити
надія на порятунок	сподівання, що буде допомога
наслідок	результат
нова ідея	думка, яка відрізняється від попередніх думок
підбадьорювати	додавати комунебудь упевненості, сміливості щось зробити
поспішати	старатися якнайшвидше зробити щонебудь; квапитися

Сторінка 21

міцно триматися	схопившись за щонебудь, сильно держатися
небезпечний	який загрожує життю чи здоров'ю; який може заподіяти нещастя
обв'язатися линвою	зав'язати навколо себе мотузку
обережно	стримано; обдумано; обачно
обов'язок	те, чого треба дотримуватися
підстраховувати	допомагати, підтримувати когонебудь, щоб запобігти нещасним випадкам при виконанні чогонебудь
рятувати	допомагати комунебудь у небезпеці
самостійно	без допомоги; своїми силами
спускатися	переміщатися зверху вниз; опускатися
хоробрість	відвага; уміння побороти в собі страх

Вправа 3. Знайдислово

А.

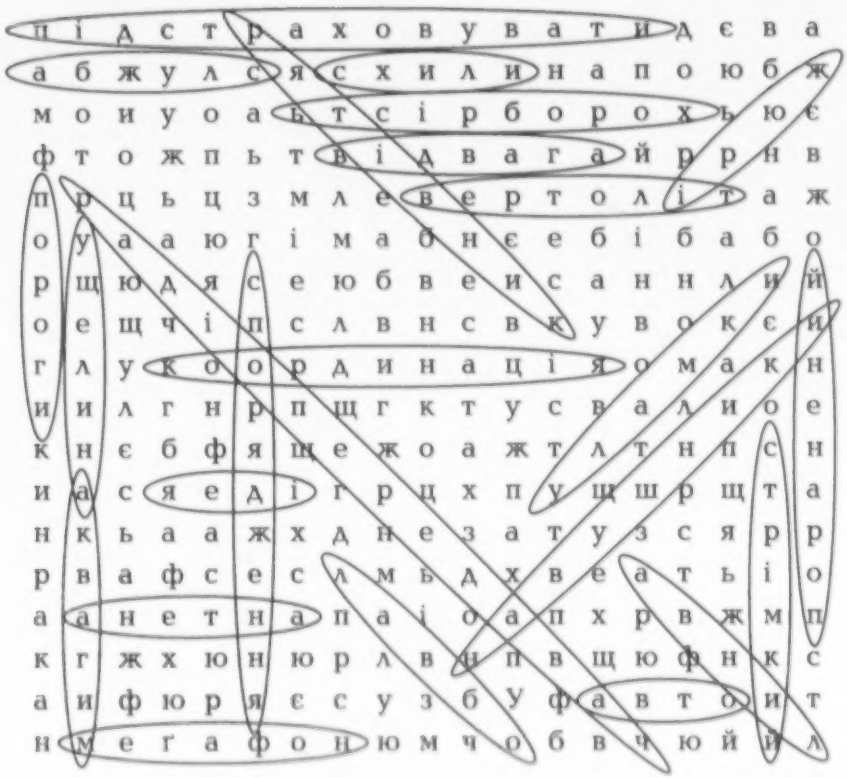

Б.

авто	координація	підстраховувати	спорядження
антена	линва	поранений	стрімкий
вертоліт	мегафон	пороги	схили
відвага	мигавка	радіопередавач	уламки
жюрі	навушники	рятівник	ущелина
ідея	обвал	служба	хоробрість

Вправа 4. Нагорода найхоробрішій людині

Індивідуальна робота.

Вправа 5. Гра-мішанка

1. хоробрість = 61
2. рятівник = 20
3. ущелина = 13
4. антена = 9
5. допомога = 9
6. ідея = 5

BEST COPY AVAILABLE

Вправа 6. Лицар, козак, мушкетер, космонавт і ...

А. Індивідуальна робота.

Б. Індивідуальна робота.

Вправа 7. Плавчиха тренується

1. Маріті Пелиховій 21 рік.
2. Вона живе в Болгарії.
3. Маріта плавала в басейні.
4. Довжина басейну — 25 метрів.
5. Їй треба було одинадцять з половиною (**або** одинадцять і пів; **або** 11,5) годин.
6. Маріта тренувалася, щоб перепливти протоку Ля-Манш.
7. Вона хоче першою серед болгар подолати протоку Ля-Манш.
8. Протока Ля-Манш знаходиться між Англією та Францією.
9. а, г, е, є
10. Індивідуальна робота.

Вправа 8. Боротьба з вовком

А. Індивідуальна робота.

Б.

мати — перелякана	«Раптом пролунав страшний крик графині… Вона тремтіла зі страху…».
вовк — жахливий	«Вовк… скажено почав гризти Степанкові груди, обличчя…».
Степанко — хоробрий	«…звідкись вискочив Степанко… і став між Шарлотою й вовком… Обома руками стиснув він горло дикого звіра. Потім сильним розмахом кинув його до землі…».
граф — розгублений	«Граф вибіг на ганок. Він розгубився й не знав, що робити».
гості — перелякані; розгублені	«Перелякані гості розгублено дивилися на графа…».

В.
1. Степанко — **хоробрий** хлопець.
2. Гості **весело** розповідали про різні ловецькі пригоди.
3. Собаки, що охороняли **замок**, були прив'язані.
4. Крізь **ворота** до саду забіг вовк.
5. Графиня **перелякано** закричала.
6. Степанко кинувся **рятувати** Шарлоту.
7. **Жахливий**, **величезний** вовк накинувся на Степанка.
8. **Розгублений** граф бігав без тями й не знав, що робити.
9. Нарешті граф знайшов **рушницю** й вистрілив у вовка.
10. Батько Шарлоти **допоміг** хлопцеві побороти вовка.
11. Граф повернувся з панами з **ловів**.
12. Звичайно **собаки** охороняли замок.
13. **Голод** загнав диких вовків до людей.

14. Перелякана графиня **тремтіла** зі страху.
15. Гості вибігли на **ганок**, коли почули крик графині.

Вправа 9. Прислів'я правду каже

А. Індивідуальна робота.

Б. Індивідуальна робота.

Вправа 10. Підбери синоніми

1. хоробрий — відважний
2. жахливий — страшний
3. переляканий — перестрашений
4. стрімкий — крутий
5. швидкий — жвавий
6. ущелина — яр
7. схил — покіт
8. линва — мотузка
9. ідея — думка
10. уламок — шматок
11. вертоліт — гелікоптер
12. становище — ситуація
13. рятувати — спасати
14. кликати — гукати
15. координувати — узгоджувати
16. попереджувати — застерігати
17. підстраховувати — підтримувати

Вправа 11. Створи словосполучення

А.

1. рятувальн***а***	замок
2. хоробр***ий***	пожежник
3. голосн***ий***	линва
4. крут***ий***	служба
5. міцн***а***	прислів'я
6. старовинн***ий***	вибух
7. народн***є*** **або** народн***і***	схил
8. глибок***а***	ущелина

Б.

1. рятувальна служба
2. хоробрий пожежник
3. голосний вибух
4. крутий схил
5. міцна линва
6. старовинний замок
7. народнє прислів'я/народні прислів'я
8. глибока ущелина

В. Індивідуальна робота.

Вправа 12. Підпиши рисунки

1. пропелер
2. хвіст вертолета
3. навушники
4. мікрофон
5. мигавка
6. антена
7. мегафон
8. радіопередавач
9. вибух
10. вертоліт

Вправа 13. Скажи одним словом

1. навушники
2. мегафон
3. радіопередавач
4. мигавка
5. пропелер
6. вертоліт
7. мікрофон
8. антена
9. рятівник
10. линва

Вправа 14. Кросворд

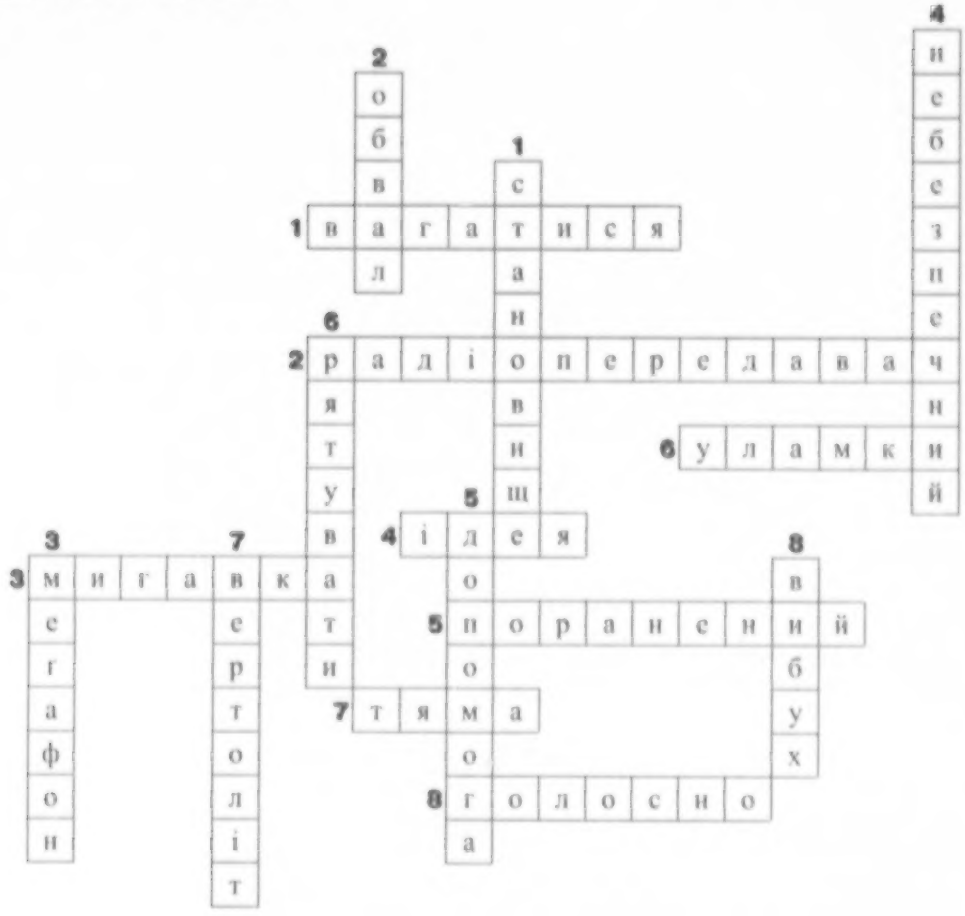
4 и е б е з п е н а ч и й
2 о б в
1 с
1 в а г а т и с я
л а н
6 2 р а д і о п е р е д а в а ч
я т у
в и щ
6 у л а м к и
5
3 7 4 і д е я 8
3 м и г а в к а о в
с е т 5 п о р а н е н и й
г р и о б
а т 7 т я м а у
ф о о х
о л 8 г о л о с н о
и і а
т

Вправа 15. Знахідний відмінок

1. а) чоловіка
   б) жінку
2. а) линву
   б) радіопередавач
3. а) пожежників
   б) лікарів
4. а) ріку
   б) сніг
5. а) героїв
   б) рятівників
6. а) квітку
   б) ведмедика
7. а) батьків
   б) учнів
8. а) касетку
   б) троянду

Вправа 16. Підбери прийменники

1. Туристи переїхали автобусом ***через*** широку ріку.
2. Рятівники спустили ***в*** ущелину довгу линву.
3. Одягни навушники ***на*** вуха й послухай передачу.
4. Великий уламок вертолета покотився ***під*** дерево.
5. Працівники злякалися, коли почули ***про*** вибух на фабриці.
6. Швидка допомога приїде ***за*** п'ять хвилин.
7. Поклади мегафон ***у*** коробку, щоб ми його не забули.
8. Рятувальна служба не побачила потерпілих ***через*** густу мряку.
9. Мати побачила сина ***крізь*** дим і полум'я.
10. Я хочу подякувати пілотові ***за*** допомогу.
11. Ми побачимося з вами аж ***через*** три місяці!
12. Хто висипав усе це сміття ***на*** підлогу?

Вправа 17. Що це означає?

1.	т	хоробрість	а) група людей, що допомагає іншим у небезпеці
2.	г	крутий	б) утриматися за щось
3.	п	надіятися	в) розрив
4.	о	рятувати	г) далеко від поверхні
5.	д	швидко	ґ) стрімкий
6.	ф	ущелина	д) який не знає, що робити
7.	б	зачепитися	е) шкода
8.	г	глибоко	є) предмети та пристрої, потрібні для допомоги
9.	и	спустити	ж) дуже міцна товста мотузка
10.	а	рятувальна служба	з) охоплений страхом
11.	в	вибух	и) подати зверху вниз
12.	р	схил	і) казати комусь, що робити
13.	е	жаль	ї) наперед повідомляти когонебудь про щось
14.	з	переляканий	й) страшний
15.	є	полум'я	к) те, що треба зробити
16.	с	рятувальне спорядження	л) скоро

17.	х	уламки	м) гучно
18.	й	жахливий	н) витягуючись, діставати щонебудь
19.	ж	линва	о) допомагати комусь у небезпеці
20.	ї	попереджувати	п) вірити, що все буде гаразд
21.	н	дотягнутися	р) похила, спадиста поверхня якоїсь місцевости
22.	м	голосно	с) вогонь
23.	д	розгублений	т) сміливість
24.	ц	стрімкий	у) не могти відразу вирішити, що робити
25.	у	вагатися	ф) вузька та глибока западина між горами
26.	і	давати вказівки	х) шматки
27.	к	обов'язок	ц) дуже крутий
28.	ч	самостійно	ч) без допомоги інших
29.	ш	непритомний	ш) зомлілий
30.	щ	підбадьорювати	щ) підіймати в когось дух чи настрій

Вправа 18. Дослідження

А. Індивідуальна робота.

Б. Індивідуальна робота.

НАД ВІДПОВІДЯМИ ДО УЧНІВСЬКОГО ЗОШИТА ПРАЦЮВАЛИ:

Керівник проєкту
ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ

Зміни та доповнення
КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ

Члени Комітету перегляду матеріялів з української мови для нижчих середніх класів
КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
ОДАРКА ПИДА
ТАРАС ДВОРНИЦЬКИЙ
ЛЮБА ЩЕНКО
ІГОР КРИС
ТАРАС ПОДІЛЬСЬКИЙ
ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ
КСЕНЯ ФЕДИНА
ГАЛИНА ЦАР

Мовний консультант і редактор
ЯР СЛАВУТИЧ

Керівник видання
ГАЛИНА ЦАР

Художньо-технічне оформлення
ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА
ГАЛИНА ЦАР

Коректори
ТЕТЯНА НАЗАРЕНКО
ВАЛЕРІЙ ПОЛКОВСЬКИЙ
ГАЛИНА ЦАР

Комп'ютерний набір
ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Керівник проєкту
ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ

Програмний укладач
БОГДАН БОРУЩАК

Координатор експерименту
БОГДАН БОРУЩАК

Учителі-учасники експерименту
БОГДАН БОРУЩАК
КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
ОДАРКА ВОЗНЯК
ОДАРКА ПИДА
ВІРА ЛИТВИН
СЕМЕН СЕНЧИШИН

Коректор
ГАЛИНА ЦАР

Комп'ютерний набір
ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА

THIS ANSWER KEY TO STUDENT ACTIVITY BOOK WAS PRODUCED BY:

Head of Development Team
JOHN SOKOLOWSKI

Revisions
XENIA SKRYPNYK BUBEL

Ukrainian Language Arts Junior High School Review Committee
XENIA SKRYPNYK BUBEL
AUDREY GINDA
TERRY DWORNYCKI
LUBA ESHENKO
IHOR KRYS
TARAS PODILSKY
JOHN SOKOLOWSKI
KSENIA FEDYNA
HELEN CZAR

Language Consultant and Editor
YAR SLAVUTYCH

Production Manager
HELEN CZAR

Production Design
VICTORIA ZUKIWSKY
HELEN CZAR

Copyeditors
TATIANA NAZARENKO
VALERII POLKOVSKY
HELEN CZAR

Inputter
VICTORIA ZUKIWSKY

PILOT EDITION

Project Manager
JOHN SOKOLOWSKI

Program Developer
BOHDAN BORUSZCZAK

Piloting Coordinator
BOHDAN BORUSZCZAK

Piloting Teachers
BOHDAN BORUSZCZAK
XENIA SKRYPNYK BUBEL
ODARKA WOZNIAK
AUDREY GINDA
VERA LYTWYN
SIMON SENCHYSHYN

Copyeditor
HELEN CZAR

Inputter
VICTORIA ZUKIWSKY

Видання випущено на замовлення

Відділу мовних програм *при* **Міністерстві освіти Альберти**.

Публікація матеріялів для 8-ї кляси,
як частини Програми навчання української мови «Коляж»,
була здійснена за фінансовою допомогою

Методичного кабінету української мови
при **Канадському інституті українських студій,**
Альбертський університет,

і

Клюбу українських професіоналістів і підприємців Едмонтону.

The development of the Collage Ukrainian Language Development Series was sponsored by the

Language Services Branch *of* **Alberta Learning**.

The publication of the Collage 2 level of the
Collage Ukrainian Language Development Series
was made possible by the financial support of the

Ukrainian Language Education Centre,
Canadian Institute of Ukrainian Studies,
University of Alberta,

and the

Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton.

ISBN 0-7785-1290-8

Alberta
LEARNING